

Силабус навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною дійсністю дітей»

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2023-24 н.р. Четвертий курс VII. семестр
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	---

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною дійсністю дітей
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекційні заняття: 20 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота: 44 Форма підсумкового контролю - іспит
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гогола Золтан Стефанович, викладач художнього мистецтва вищої категорії gogola.zoltan@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною дійсністю дітей» обов'язковий освітній компонент ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі обов'язкові навчальні компоненти: «Вступ до фаху», «Малювання і ліплення», «Художня праця», «Дитяча психологія», «Загальні основи педагогіки та дошкільної педагогіки»
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Програмні компетентності Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати

своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

КЗ-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії

КЗ-7. Здійснення безпечної діяльності

КЗ-8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

КС-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага)

КС-5. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі)

КС-6. Здатність до розвитку сенсорно-перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього та дошкільного віку

КС-9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього та дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів)

КС-11. Здатність до організації та керівництва ігровою, художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього та дошкільного віку

КС-12. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

КС-13. Здатність до індивідуального та диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей

КС-14. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває протягом усього життя людини

КС-15. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

ПР-02 Вміти планувати та організовувати освітній процес в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

ПР-03 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей раннього та дошкільного віку відповідно до їхніх вікових особливостей

ПР-04 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина–заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізація в умовах закладу дошкільної освіти

ПР-05 Виявляти та узагальнювати результати діяльності дітей раннього та дошкільного віку з використанням педагогічних технологій

ПР-06 Дотримуватися морально-етичних норм. Формувати моральні цінності у дітей раннього та дошкільного віку

ПР-08 Осмислювати і визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми раннього та дошкільного віку

ПР-09 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практична, ігрова, мистецька, пізнавальна) та організовувати їх відповідно до освітніх програм

ПР-10 Організовувати умови безпеки життєдіяльності дітей раннього та дошкільного віку

ПР-11 Виявляти готовність до зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, формування навичок здорового способу життя у дітей раннього та дошкільного віку

ПР-14 Формувати досвід самостійної творчої діяльності (художньо-мовленнєва, художньо-продуктивна, ігрова) у дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти

ПР-15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей раннього та дошкільного віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

ПР-16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей раннього та дошкільного віку різного рівня розвитку

ПР-17 Формувати національно патріотичні почуття та ціннісне ставлення у дітей раннього та дошкільного віку до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур

ПР-18 Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей раннього та дошкільного віку

ПР-19 Здійснювати самоосвіту, самовдосконалення, самореалізацію в професійній діяльності, впроваджувати перспективний педагогічний досвід та інноваційні технології в освітній процес закладу дошкільної освіти

ПР-20 Застосовувати принципи індивідуального та диференційованого розвитку дітей раннього та дошкільного віку в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти

ПР-21 Забезпечувати розвиток базових якостей особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

ПР-23 Керувати власною активністю відповідно до особистісних цінностей з урахуванням умов, цілей, завдань освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти

Програма навчальної дисципліни містить 2 змістовні модулі:

Модуль 1

Тема 1. Малюнок як один із основних засобів зображення видимого світу. Історія малюнка. Види малюнків. Види образотворчого мистецтва. Специфіка та характерні особливості кожного виду

Тема 2. Історія живопису. Види живопису за характером використання фарб. Види живопису за призначенням. Види живопису за тематикою зображення

Тема 3. Особливості зображення овочів і фруктів. Правила зображення предметів з натури. Малювання натюрморту.

Тема 4. Зображення форм рослинного світу. Послідовність малювання листка, гілки. Малювання простих квітів у перспективі. Малювання дерев різних порід. Характерні ознаки дерев

Тема 5. Зображення форм тваринного світу. Особливості зображення птахів. Послідовність малювання звірів.

Тема 6. Малювання людини. Правила пропорційного зображення людини. Послідовність малювання постаті людини. Малювання голови людини в анфас і профіль

Тема 7. Сюжетне малювання. Зображення на теми повсякденного життя. Бесіди за картиною. Ілюстрування літературних творів

Тема 8. Малювання інтер'єра. Особливості малювання екстер'єра. Послідовність малювання інтер'єра.

Модуль 2

Тема 1. Орнаментальні мотиви настінного розпису. Методика проведення занять у закладах дошкільної освіти

Тема 2. Історія та класифікація яворівських іграшок. Елементи та кольори яворівської іграшки. Методика навчання малювання за мотивами яворівської іграшки.

Тема 3. Косівська кераміка. Історія косівської кераміки. Елементи та кольори кераміки. Компонування елементів косівської кераміки на площині. Методика малювання гончарних виробів за мотивами косівської кераміки

Тема 4. Елементи та кольори опішнянської кераміки. Історія опішнянської кераміки. Компонування елементів кераміки на площині. Методика малювання гончарних виробів за мотивами опішнянської кераміки

Тема 5. Історія петриківського розпису. Елементи та кольори петриківського розпису. Техніка перехідного мазка. Послідовність виконання елементів петриківського розпису.

	<p>Методика малювання виробів за мотивами петриківського розпису.</p> <p>Тема 6. Види аплікацій. Прийоми вирізування та наклеювання елементів декоративної аплікації за мотивами українського ужиткового мистецтва на тему: “Букет”, “Вазон”, “Дерево життя”. Методика виконання декоративної аплікації за мотивами українського ужиткового мистецтва</p> <p>Тема 7. Види скульптури. Ліплення тварини, людини, пташки. Методика ліплення конструктивним, пластичним та комбінованим способом у закладі дошкільної освіти.</p> <p>Тема 8. Види конструювання. Особливості конструктивної діяльності дошкільників. Методика організації конструктивної діяльності у закладі дошкільної освіти.</p>																																								
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Контроль навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки та охоплює поточний контроль: усне та письмове опитування, виступи, експрес-контроль; тематичний (модульний) контроль у формі контрольної роботи, виконання тестових завдань та підсумковий контроль у формі іспиту.</p> <p>Екзамен проводиться в усній формі, кожен варіант включає 2 питання.</p> <p>Навчальні досягнення молодших бакалаврів із дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною дійсністю дітей» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за :</p> <ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді на практичних заняттях; - виконання практичних завдань; - контрольні роботи; - виконання самостійної роботи. <table border="1" data-bbox="625 1326 1461 1729"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Склад та види умов виконання програми</th> <th>к-ть</th> <th>макс. бал/шт.</th> <th>всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>усні відповіді на практичних заняттях</td> <td>2</td> <td>5</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>виконання практичних завдань</td> <td>2</td> <td>5</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>контрольні роботи</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>виконання самостійної роботи.</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">всього</td> <td></td> <td></td> <td>60</td> </tr> <tr> <td></td> <td>іспит</td> <td>40</td> <td>1</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів.</p> <p>При успішному складанні завдання іспиту, студент може отримати максимум 40 балів.</p> <p>До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 60 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.</p> <p style="text-align: center;">Підсумки складання екзамену (заліку)</p>	№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього	1	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10	2.	виконання практичних завдань	2	5	10	3.	контрольні роботи	3	5	15	4.	виконання самостійної роботи.	5	5	25		всього			60		іспит	40	1	40					100
№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього																																					
1	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10																																					
2.	виконання практичних завдань	2	5	10																																					
3.	контрольні роботи	3	5	15																																					
4.	виконання самостійної роботи.	5	5	25																																					
	всього			60																																					
	іспит	40	1	40																																					
				100																																					

	A vizsga (beszámoló) eredményeinek összesítése			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90-100	A	відмінно	5
	82-89	B	добре	4
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	3
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим. Основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності; самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; у закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи); ділова гра, тренінг.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom.</p>			
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p><i>Базова література:</i></p> <p>Основна</p> <p>1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської, 2017 – 256с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf</p>			

2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна, О.М. Половіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. - 440 с.
3. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у дошкільному навчальному закладі: навчальний посібник / Н.А. Горошко. – Х.: Основа, 2007. – 176 с.
4. Кардашов В.М. Теорія та методика викладання образотворчого мистецтва. Навч. пос. – К.: Вид. Дім «Слово», 2007. -296 с.
5. Кириченко М. А. Основи образотворчої граматики: навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.: іл.
6. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник / М.А. Кириченко. – К.: Знання – Прес, 2006. – 228с
7. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку “Соняшник” / Л. В. Калуська. — Вид. 3-тє, доп.. — Тернопіль : Мандрівенць, 2023. — 210 с.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2023/15.03.2023/Kompl.prohrama.rozvytku.ditey.doshk.viku.2023-SONYASHNYK.15.03.2023.pdf>
8. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навчальний посібник/ В.П.Котляр. – К.: Кондор, 2006. – 200 с.
9. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. Навч. пос. – К.: Вид. Дім «Слово», 2009. -172 с.
10. Михайленко В.Є. Основи композиції: навчальний посібник/ В.Є. Михайленко. – К.: Каравела, 2004. – 304 с.
11. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Си,..соєва, К.Ю. Станкевич. – Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. – 130 с.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2022/09/02/Prohrama.osv.ditey.rannoho.ta.doshkil.viku-OSV.I.PIKLUVANNYA.02.09.2022.pdf>
12. Сухорукова. Г.В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник/ Г.В. Сухорукова, О.О. Дронова, Н.М. Голота, Л.А. Янцур/ за заг. ред. Г.В. Сухорукової. – К.: Слово, 2010. – 376 с.: іл.
13. Терещенко О.П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності. – К.: Світич, 2009 .
14. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура : навчальний посібник / І. М. Туманов. – Львів: Аверс, 2010. – 496 с.

14. Фольта О. В. Основи художнього конструювання: навчальний посібник / О. В. Фольта, Р. І. Смолинський. – К.: Вища школа, 1996. – 196 с.; іл.
15. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навчальний посібник / М. Яремків. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 112 с.
16. **Я у світі** Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П.Аксьонова, АМ.Аніщук, Л.В. Артемова, та ін., наук кер. О.Л. Кононко – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна» 2019, - 488с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf>

Додаткова

1. Басанець Л.В. Художні техніки рисунка: навчальний посібник / Л.В. Басанець. – Одеса: ОДПІ, 2002 – 128 с.
2. Гаврилук О. Нові технології навчання — ефективний шлях забезпечення високої кваліфікації спеціалістів / О. Гаврилук // Рідна школа – 2008. – № 6. – С. 68 – 71.
3. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія: навчальний посібник / В. Є. Жердзицький. – Х.: Колорит, 2006. – 327 с.
4. Запаско Я.П. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т.1/ Я.П. Запаско, І.В. Голод, В.І. Білик, Я.О. Кравченко, С.П. Лупій, В.Ф. Любченко, І.А. Мельник, О.О. Черновський, Р.Т. Шмагайло. – Львів: Афіша, 2000. – 364 с., - 316 іл.
5. Запаско Я.П. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т.2 / Я.П. Запаско, І.В. Голод, В.І. Білик, Я.О. Кравченко, С.П. Лупій, В.Ф. Любченко, І.А. Мельник, О.О. Черновський, Р.Т. Шмагайло. – Львів: Афіша, 2000. – 400 с., - 279 іл.
6. Захарчук-Чугай Р. Народне декоративне мистецтво Українського Полісся. / Р.В. Захарчук-Чугай. – Л.: Інститут народознавства НАН України, 2007. – 336 с.
7. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280 с.
8. Красноголовець О. С. Основи скульптури: навчальний посібник / О. С. Красноголовець. – К.: Знання, 2008. – 171 с.
9. Мельник А.М. Український живопис ХХ – ІХ ст.: альбом / А.М. Мельник. – К.: Галерея, 2007. – 304 с.
10. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: словник-довідник. / А.М. Пасічний. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.
11. Перепадя В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі: навчальний посібник/ В.В. Перепадя. – Львів: Палітра, 2003. – 288с.:іл.
12. Придатко Т.В. Мистецтво України 1991-2003 / Т.В. Придатко, З.В. Чегусова – К.: Мистецтво, 2003. – 256 с.

13. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика) / М.Р. Селівачов. – К.: ТОВ «Аспект – Поліграф», 2005. – 400 с., іл.

14. Чегусова З.В. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: альбом-каталог / З.В. Чегусова. – К.: «Атлант ЮЕМСІ», 2002. – 511

Образотворче мистецтво з спеціальною методикою : навчально-методичний посібник / Уклад. І.В. Бабій. – Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2014. – 112 с.
https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/3014/1/ОМ%20z%20%20spez_metod.pdf

Інтернет-ресурси:

Базовий компонент дошкільної освіти [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/basic1/>
Національна доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/programy.html>
<http://www.oko.kiev.ua> – архітектура і краєзнавство України;

<http://www.spadshina.com.ua> – українська спадщина;

<http://prostir.museum/> – музейний простір України;

<http://namu.kiev.ua/> – Національний художній музей України;

<http://www.mundm.kiev.ua/> – Національний музей українського мистецтва; <http://www.derev.org.ua/index.html> – дерев'яні храми України;

<http://hutsul.museum/> – Національний центр мистецтва

Гуцульщини і Покуття; <http://www.artofukraine.com> – сучасне мистецтво українських художників;

http://www.louvre.fr/lv/commun/home_flash.jsp – Лувр (Париж, Франція); <http://www.metmuseum.org> – Метрополітен (Нью-Йорк, США); <http://www.hermitagemuseum.org/> – Ермітаж (Санкт-Петербург, Росія);

<http://www.khm.at/> – Музей історії мистецтва (Відень);

<http://staratel.com/> – напрямки живопису;

<http://www.abc-people.com/typework/paint/index.htm> – мистецтво живопису; <http://artclassic.edu.ru/catalog.asp> – колекція “Світова художня культура”